

Kmeti prijetel.

Der Bauernfreund.

Izida v sãbe prvo in tretjo uedãje v mesec, in koãta s poãtains vred za celo leto 1 gld. 50 krajcarjev, za pol leta 80 krajcarjev.

Kokopisi se nazaj ne poãiljajo, petfrankovana pisma se ne sprejemajo.

Za oznanila se plaãa za n'ãdno versto 8 kr.

Kmetje na Spodnjem Štajarskem!

Veã sto let je preteklo, kar ste Vi dragi kmetje s Vaãimi sodeãelani, namroã z Nemci smiraj v rednem miru ÷iveli, svoje dela opravljali in vse nezgode, ktere so Vas ali Vaãe sodeãelane zadele, skapaj poterpeãljivo prenaãali. Nемец je pomagal Slovincu, Slovenec Nemcu, mostjan kmetu in drugoã narobe, ljubezen ÷e naãe lepe rodovitne Štajarske deãele je v vseh eroih enako ktila in nikoli ni bilo od njih sliãati, da bi se ne sporazumeli.

Ako so naãi prodniki v lepi slogi skupaj ÷iveli in trpeli, zakaj bi pa mi ne? Tudi mi boãemo s svojimi sodeãelani v vednem prijateljstvu biti, in si vestno prizadevamo, z Vami ravno tako se sporazumeti in takãni mir vãivati, kakor so ga naãi in Vaãi predniki vãivali.

Paã je po vseh krajih veliko takãnih ljudi, kteri si vedno prizadevajo, oni zlati mir, kteri se zdaj med nami vladã, z laãnjivimi novinami kaliti. Od vseh krajev se sliã, kako mi nekje Vas zaniãujemo, Vaãe ÷ege in delovanje zasmehujemo; posebno si veã ÷asnikov moãno prizadevã, naãe delovanje v slab glas spraviti. Res je veliko kmetov, kteri to sliãijo ali pa berejo, da vas te laãji za golo resnico vzamejo, posebno tãiti, kteri imajo le maloãdaj prijliko z Nemcem kaj opraviti, slutijo v vaãkem Nemcu svojega tãaditelja in muãitelja; zatogãdelj se nam ni treba ÷uditi, ÷e njih veliko z glavo prekanavljã, ker take malopridnosti od svojih sodeãelanov in liberalcev, sliãijo. Proti vsem

Bauern Untersteiermarks!

Seit diesen hundert Jahren lebt Ihr mit den Deutschen in Untersteiermark im Frieden!

Einer braucht den Andern, und die Liebe zu unsrerẽ schõnen, grünen steirischen Vaterlande ist in allen Herzen gleich; nie hat man bei uns von einem Unfrieden gehõrt, der zwischen den Bewohnern der Stãdte und Lãnder mit jenen am Lande geherrscht hãtte.

Wir wollen mit unsrerẽ Landkenten auch Freunde bleiben und haben den gleichen Willen und das redliche Streben, es mit Euch so zu halten wie unsere Vãter, und wie die Deutschen aus anderen Lãndern, die unter uns auf heimischer Erde wohnen.

Leider haben sich an manchen Orten zwischen uns und Euch Leute gestellt, die unser gutes Zusammenleben stõren wollen; Zeitungen bringen Euch oft falsche Nachrichten über unser Thun und Treiben, und immer mehr und mehr hõren wir, daã man Euch sagt, wir schimpfen über Euch und lãchen über Euerẽ Sitten und Gebrãuche.

Manche untersteirische Bauern, besonders solche, die nicht oft mit deutschen Landkenten zusammenkommen, sind schon so weit gebracht worden, daã sie wirklich glauben, die Deutschen seien die Unterbrüder und Bedrüder unsrerẽ Bauernvolkes, und es ist gar nicht zu wundern, daã viele Bauern unwillig den Kopf schütteln, wenn man ihnen fort und fort Schleichthreibern von der Deutschen und

tem pa še naši Spodnjo Štajarski kmetje niso tako v te zanjke zapleteni, da bi njim nemo- goče bilo, se isplesti in spoznati, kdo si res- nično prizadeva in trudi, da bi se njim njih težaven stan zboljšal.

Da nam bode mogoče naše pošteno mnenje Vam dokazati in pravi blagor ljudstva doseči, in da Vam bode mogoče resnico od Vaših sode- želanov izvediti, bode časniki izhajal, kakor- šen je ta.

Sprejmite ga prijazno, ker ta je res Vaš pravi prijatelj. Ne verujte drugim, kar Vam bodo čez nas pravili, ampak prepričajte se sami, kaj je na tem resničnega. Ako v njem le enkrat obrekovanje čez našo vero ali zasmehovanje čes Vaše šege in običaje berete, vrzite ga proč, ker z lažmi Vas mi nočeno podučevati. —

Naš program.

V kratkem Vam hočem tukaj povedati, kaj naša nemška stranka z izdajo slovenskega časnika namerava. Ta časnik bo zmiraj podučevalno v korist ljudstva deloval, in se za nje pravice potego- val. Da bi ga le vsi kmetje z veseljem sprejeli, in ves naš trud in vsi naši stroški so s tem popol- noma poravnani. Mi se bodedo le s tremi pogla- vitnimi reči pečali, namreč samo s tem, kar je kmetu potrebno več ali manj potrebno vediti: I. s politiko, II. s podučevanjem ljudstva in III. z gospodarstvom in kmetijstvom.

I. Kar politiko zadene, rečemo tukaj odkrito- arčno, da imamo liberalne namere, to se reče, mi hočemo mogočno, složno in pristo Avstrijsko, in nerazdelno Štajarsko imeti, in vedno na to gledati, da v dobri in za ljudstvo primerni postavitaji na- predujemo. — Ravno na tistem temelju, na kate- tem je naša dobra cesarica Marija Terezija in njen velik sin in dobrotnik ljudstva Jožef II. začel do- lovati in na katerem tudi akos pravično vladanje našega zdajnega visoko častitega cesarja se deluje, ravno le v tem oziru hočemo tudi mi delovati. — Mi smo za tega delj vsaki rasdelitvi Avstrije, ka- tero sedajni svetovalci vlade nameravajo, proti. Kar cerkev zadene hočemo, da se njo pravice ojtro od vlade ločijo, ker se evangelija držimo, kateri pravi: Dajte Bogu, kar je božjega in cesarju kar je cesarjevega. Mi spoštujemo in čislamo slovenski narod in za tega delj hočemo da se kmet nemškega jezika uči, da se tudi v nemških krajih lahko živi ako se mu v njegovi domovini ne ljubi.

II. V podučevanje ljudstva hočemo da, brez da bi na šolskih postavah, ktere zdaj obstojijo,

den liberalen erzhält. Trotz gesunde Sinn und der Erz nach nicht so weit getriibt es gerne haben möchten. U zu machen, unsere redlichen Wohl des Volkes kennen zu Ihr überhaupt auch die Wahrheit über Eure deutschen Landsteuer erzählt, sollen solche Blätter erscheinen, wie es diese sind.

Rehmt sie freundlich auf, und wenn Ihr in ihnen jemals einen Schimpf gegen unsere gemein- same Religion, gegen Eure Sprache, oder eine Lüge darin findet, dann werft sie weg — mit Lügen wollen wir Euch nicht belehren!

tresli, ljudske šole in dolžnost obiskovanja šol^o ostane, in po našem mnenju okrajnemu šolskem^u svetu pravica polajšanje pristoji. Kar zadene nem- ški jezik, hočemo da se v slovenske šole vpelje, pa smo vsako le mogočo v polajšanje v podučev- vanji tega jezika pripravljene storiti. Hočemo, da se ne bo poduk mladine tu ali tam zanemarjal.

III. Gospodarstvo in kmetijstvo pospeševati bo naša poglavitna naloga. Skoz varstveni ool in rokodelstvene pravice hočemo proti vsakemu gu- lenju kmeta varovati; smo proti vsakemu povik- šanju dače in proti vsaki indirektni dači, ktera bi drugo kmeta zadela. Ako vlada denar potrebuje, naj premožnim ljudem viši davek naloži, ker kmet že tako veliko dačo odraduje in od kterega ni mo- goče enega krajcarja več zahtevati. —

To je v kratkem naš izris po kterem hočemo delovati. Mi se bodedo vedno resnice držali, ka- kor smo na prvi strani objabili; s poštenim oro- žjem se hočemo s našimi nasprotniki boriti, hočemo Vam dokazati, da le liberalna stranka je Vada prava prijateljica, naj še naši nasprotniki kakoršne koli laži trojijo.

Slovenija pokopana.

Več ko trideset let je preteklo, odkar sloven- ski prvaki v svojih časnikih, na taborih in pri vsaki priložnosti povdarjajo, da bode Slovincem še le tedaj boljši dnevi napočili, če bodo v eno upravno celoto, v nekako kraljevino po imenu 'Slovenija' združeni, če se bodo od sosednih Nemcev popol- noma ločili, če v šolah in pri uradih bode le slo- venski jezik imel veljavo.

V ta namen so njihovi preroki razne peticije skovali, in zanje po kmečkih občinah podpisane nabirali, da bi deržavni zbor in cesarsko vlado na te nujne potrebe slovenskega ljudstva opozorovali, od katerih splošnitve — kakor trdijo — celo blagostanje naših kmetov odvisi. Maršaliterim veljavnim mofem se je tako ravnanje prav abotno, prava sleparija zdelo, vendar so se mnogi špani po upliva duhovščine, po pregovarjanju nekih prenapetih predsepleti dali, da so take prošnje podpisali, misleč, da v teh s tolikom kričanjem po svetu razglaševanih tirjstvah ljudstva, mora evangelijski pravega ljudskega prosbeba tčtati.

Ali čudno reči so se v naj novejših časih dogodilo, ki jasno spridujejo, da je to le kriva vera, ki se med ljudstvo razstori, njeni preroki sami nimajo nobenega zaupanja, do kraljevstva „Slovenije“, da za slovenski jezik jim ni nič mar, da je njihov poglaviti namen le ta, si kako službico pridobiti, in v splošni zmednjavi za „svoj šep“ kaj pograbit.

Jasno so odkrili slovenski prvaki to, kar nameravajo, pri neki svečanosti, ki se je mesca maja tega leta v Zagrebu obhajala. Ondi so tudi došli iz mnogih slovenskih pokrajin kolovodje „Slovenije“, in da bi pozor hrovaškega ljudstva na se obračali, so soboj imeli strašno Ljubljanskih rudočesarjčnikov, ali „Sokolov“.

Pri veliki gostiji, ktero so jim Hrvatje napravili, je neki govorur iz Ljubljane odlično izrekel: „da Slovenci komaj prišakrujejo tiste dobe, da bodo popolnoma s Hrovati zjednjeni, da za naprej ne sme biti več govor o slovenakem jeziku, da prav za prav tudi v vseh okrajinah, kjer Slovenci prebivajo, gre le hrovaškemu jeziku prednost“.

Hrovaškim sosedom bila je taka izjava jako po volji, vdrigali so govorura na svojo rame in ga med šivkičkici in hruščemcem ploščkanjem po dvorani okoli nosili. Pričujočim slovenskim kolovodjem je bilo tako odklikovanje kranjskega rudočesarjčnika prav všeč, še bolj pa se je hrovaškim vodjem namuzalo, iz ust kranjskega Slovencega zaaliti, koliko željo imajo Slovenci se v Hrovatiji potopiti, in se svojega bomega zarezaja ali jezika popolnoma znebiti. Od nekdanj namreč se preli čez meje svoje dežele, da bi tudi Slovence k trojedni kraljevini potisnila, ona v svojih časnikih ne pozna Slovencev, ter jih doledno imenuje „planinske Hrovate“.

(Dalje prih.)

Politika.

Deželni zbor je bil 7. t. m. raspučen. Glavne reči ktere so sklenili so sledeče: Za nesrečne, kteri so od toče veliko za trpeti imeli, so dovolili 6000 gl. Eha posebna komisija bo preiskovala kaj je temu krivo, da ljudje toliko od toče trpeti morajo. — V podučevanje ljudstva, kar sadene trtno uš, bodo učitelji po deželi potovali. Dežela bo tudi dve šoli ustanovila, namreč eno za podkovanje, in eno šivinsko. Stroški dežele znesejo 4,450.541 gl. ti bodo plaščani s lastnimi šodčki od 2,322.669 gl

in 35% prikladi od vsaega direktnega davka in s priklado, ktera se dobi od vršitnega davka, namreč od mesa, vina, piva, igunja i. t. d. Deželni odbor je dobil nalogo, da naznani kaj se je pri poslikem redu predrugučilo. Urejanje Mure more hitreje k svojemu cilju se bližati. Da bi se deželna obdelavna dohodna banka (Landeskulturrentbank) vstanovila, se ni sprejelo. Na slednje se je bila jako razarjena debata zavolj nemškega „Schulvereins“. Slovenski poslanci so hotli da se ta društvo satuje; deželni namestnik pa je odgovoril, da se je to društvo do zdaj oistro svojih društvenih postav držalo in se za tega delj proti njemu ne more na noben način od vlade sovražno postopati. Veliki nemški zbor ali „Partitag“ kteri bi imel zadnje nedeljo v Celju biti, je bil od vlade prepovedan. Ta zbor je hotel zoper odtrganje Spodnje Štajerskega od Gornjega in vzevo prvega s Kranjsko protestirati.

V Egiptu so se zadnje dni zelo važne reči prigolile. Turška vlada se je vedno branila red in mir enkrat v Afriki napraviti in Arabi pala je pustil vse obredje vtirditi, če bi namreč Evropejci hotli red napraviti, da bi ne mogli na suho stopiti. To pa mu je vse malo pomagalo, Angleži so začeli v trdnjave iz njihovih grozovitimi kanoni streljati, ktere so zdaj čisto razrušene. Ker pa Angleži niso nobene druge vlade za to ravnanje vprašali, ampak tako na svojo roko ravnali, jim to od drugih vlad gotovo v dobro šteto ne bo.

Dopisi.

Iz Žavca. (Hmeljarstvo. Letošnja žetev. Konjoreja.) Ne verjamem, da bi kmetje kje na Spodnjem Štajarskem, kar sadene poljedelstvo, tako napredovali, kakor so naši Savinjanje zadnje tri leta. Kdor se je pred kakimi tremi letmi v naši Savinjski dolini kaj mudil in nas letos drugič obišče, se mora zares čuditi, kaj šlovska volja in pridnost zamore, neverjetno se mu zdi, da je kdaj tukaj bil. Skoraj po celi rodovitni dolini je hmelj v lepih vrstah vsajen, ktereja je veliko naših Savinjančnov pred desetimi letmi le po imenu, nekteri pa še po imenu ni poznalo. Ako nam ljubi Bog kolikšaj sreče da, tak mislim, bodo se naše sedajne slabe okoljčine vendar kaj zboljšale, ko bodo kmetje le enkrat s to za njih še čisto novo rastlino praktično ravnati znali, posebno na kar se ima pri dosorelem hmelju pasiti, in kako se potem sušiti mora. Dobička še zares več vrže, kakor drugi poljski pridelki, pa zatagadelj tudi več in čisto drugačno delo zahteva in tudi predno rodi, precej veliko stane. V jeseni, kadar bo hmelj za prodajo, bodo iz Čelškega kupci ponj prišli, tedaj kmetje le pazite, da vas kteri teh možakov čes uho ne mahne. Da se ne bo pri prodavanju hmelja kmetu krivica godila, se je več možov zbralo in ti so eno društvo vstanovili pod imenom „Savinjsko hmeljarstveno društvo (Sanntahaler Hopfenverein.) To društvo bode pazilo, kakor sem že omenil, da se kmetje pri prodavanju hmelja ne

bodo potujali, in katero si je še posebno nalogo dalo, kmeti pri obdelovanju te rastline podučevati. Zares hvalovredno društvo, v kterega smemo polno zaupanje staviti, ker na vrhu tega društva sami zaupanja vredni poštenjaki stojijo. Bog njim daj veliko vseha.

Žetev se pri nas ne kaže ravno preslaba, če bo le še tako ostalo. Tu pa tam je toča res velike ikode naredila, pa splošno se še zdaj ne smemo ravno pritoževati. Ja, ko bi si poletje spomlad v zgled vzelo, potem bi se letošnje žetve prav iz srca veselili zamogli.

Konjereja v naši dolini tudi prav lepo napreduje. Srce se enemu smehlja, ko vidi take lepe brhke konje in žrebeta, se ve da ne po celi dolini ampak samo pri nekterih kmetih, pa počasi bo že. Blizo Lubnega, to je kakor tri ure hoda na planino, je velik ograjen prostor, Velik travnik po imenu. V ta ograjen prostor gonijo kmetje svoje žrebeta, in ti ostanejo celo poletje na tej planini, kjer čisto prosto okoli akačejo. Pašo imajo lepo, trava je tečna in napajajo se z najčvrstejšo planinsko vodo. Ako je vreme za pašo neugodno, imajo velik hlev, v kterem so tako dolgo, da nevihta preneha. Da to k telesnemu razvijanju in k zdravju teh mladih živali veliko pripomore, si je lahko misliti. Tako se zmiraj naše okoliščine bolj in bolj boljšajo in če je bodja volja, bodo naši kmetje zanaprej lože velike davke odrajavali. Več časnikov je že čez te dobrote, namreč čez hmeljarstvo in konjerejo pisalo, pa nobeden še ni omenil moža, kteremu se za to zahvaliti imamo, to so gospod Carl Haupt, velik posestnik v Strausenek-u. Oni so prvi v naši dolini hmelj zasadili, imajo sami veliko izvrstno hmeljarstvo, in le tudi njim se imamo zahvaliti, da se je konjereja pri nas vpeljala. Zato pa tega gospoda naši kmetje visoko častijo, ker vejo, da le njim za te dobrote hvalošni biti imajo, ker le oni sami so se noč in dan trudili, ne gledali na čas, ne na denar, ampak vedno so vbovega kmeta pred očmi imeli, da mu s to ali uno rečjo iz njegove nevolje pomagajo. — Ako bo prihodnjš konjska dirka, tedaj naj pridejo kmetje od vseh krajev, ako hočejo lepe in brze konje videti. Plemena so skoraj tistoga, kakor glasoviti Lutomerski.

Iz Žavca. (Planinski pašnik za žrebeta.) Dne 29. junija so se prva žrebeta na planino prignala. Društvo je veliko uto in prostoren hlev za 50 žrebet postavilo, uto so, na čast predsednika Karola Haupt-a, kteremu se ustanovitev tega društva zahvaliti imamo, Karolova uta krstili. Upamo, da bodo kmetje radi žrebeta na planino spušali, ker je to le njim v korist. Več žrebet na planino pride, tem več bodete pokazali, da razum za posepevanje konjereje imate. Za žrebe pa tudi nikjer nobene nevarnosti ni, ker ni nobene pevine ali velikih grabnov in tudi malo stane: le en goldinar za celo leto. Tedaj pustite žrebeta na planino, ker za nje je le va pripravna tamka!

Od Pesnice. Ker Vaš apotlovani časnik je nir med kmeti pridiguje, tako mislim da bodete moj

dopis v Vaš apotlovani časnik sprejeli, v kterem hočem razjasniti, na kakšno vižo se tukaj med našimi kmeti in povsod, zlati mir kali in le veden prepri vlada. — Bogu kmet javče pod tlačnjem in slađenjem, pa zakaj? Kaj je temu krivo? Jaz sem si mislil, da bo to tlačenje kmete vendar enkrat podučilo, da bi se zložno temu tlačanju proti postavili, pa ravno nasproti; je Janes Jožeta 2 gld. dolžan, gre Jože k Janeru in pravi: plačaj precej; ta, seve da če bi imel, bi mu gotovo brez terjanja povrnil, in ker mu plačati ne more, gre Jože drugi dan za rano v mesto k odvetniku. Zdaj se pravdata; pravda ravno ne trpi dolgo, ker Janes dolga ne taj, in vbogi Janes more odvetnika plačati, kateri ravno malo ne zahteva, samo kakih 6—7 gld. in se Jožetov dolg od 2 gld. Je Janes večim sosedom dolžan in ga nobeden noče čakati, pride na tako vižo njegovu posestvo kralo na bobn. Pa še eno priliko hočem povedati. — Luka pa Matija imata njive skupaj, med tema njivama pa je en mali travnik. Vsako leto ob košnjah sta vsak polovico pokosila in nikdar se nieta prepirala, da bi bil kateri mejo prekoslil. Naskrat pa Lukatu roče en zakotni pisac, vidiš kako si nor, da Matiju tudi kosi pustiti, saj je cel travnik tvoj; jas sem v mapi videl, da ves travnik tobi sliči. Luka temu pisacu verjame, ga še precej dobro plača, drugo leto pa res cel travnik sam pokosi. Matija pa ga gre tožit namesto da bi mu doma pred predstojnikom vse na tanko razložil. Komajja pride, rameri, in vbogi Luka, kterega je pisac zavodil, mora okoli 20 gld. stroškov plačati, celo seno ali otava ali kar je še bilo ni vredno pet goldinarjev. Tako mislim, da bi veliko boljše bilo, da kmetje najprej obišnakega predstojnika za svet prašajo in tako si veliko potov in še več stroškov prihranijo, ker tisti kteri toži ne dobi ne več ne manj, ampak samo notarja debeli.

Sole na deželi.

Zdaj ko se v vaših časnikih toliko čez sole govori in piše, vam tudi jaz hočem moje mnenje čez sole na deželi tukaj povedati. Za našega kmeta je domača sola, namreč ta katero ima v fari, naj bolj imenitna. Žaliboče nima vsak kmet toliko promoenja, da bi svoje otroke kolati pustil, ali pa če tudi to ne, vendar ga za nekaj let v mestne sole djeti zamogel, da se nekaj drugega jezika nauči. Na deželi imamo zdaj še ravno pševci dosti sol in veliko pridnih učiteljev; pa kar podučevanje nesakega jezika zadene, so za to malokdo kaj briga. Da je temu tako, nam priča veliko kmetov in trianov, kteri svoje otroke v mestne sole pošiljajo, ker dobro vejo, da njim znanje tujega jezika ne bo ikodovalo, ne temu kteri se bo s poljedelstvom, sivi-norejo počel, še manj pa temu, kteri ima srečo v viže sole stopiti. Ali ni to za kmeta težko, če pri prodaji poljčine in še tako majhne reči vedno onega močitarja potrebuje, kterega mora drago plačati, in tako ta mali dobiček s tujim možem deliti?

Če je temu tako, zakaj se tedaj kmečkim otrokom zabranjuje se nemški jezik učiti? Kakor so se do zdaj noben kmet na Spodnjem Štajarskem povoljo znanja nemščine ni pritoževal, tako jaz za gotovo smem reči, da bodo otroci svojim starišem hvalečni, ako se nemškega jezika naučijo. Da so kmetje ravno te misli ali tega mnenja, nam pričaju prošnje, ktere so občine na Spodnjem Štajarskem vložile, da se v ljudskih šolah vendar nekaj nemškega poučuje, in da se te prošnje sami razumni kmetje podpisali, to tudi vsi dobro vemo. Kakor je za kmeta dobro, da se nemškega jezika nauči, da mu ni pri vsaki reči, kakor že poprej rečeno, mešetarja ali drugega pravnega dokterja potreba, če hoče k njemu prilemu kupcu kaj prodati, ravno tako je za naše mestne otroke potrebno, da se slovenski učijo, kar se tudi zgodi. Večidelj so same slovenske postavke vrok, da se otroke jezika ljudstva na deželi naučiti zamorejo, seveda to ravno ni veliko kar se v poučevanje slovenskega jezika stori, je pa vendar nekaj, v podučevanje nemškega jezika na deželi pa se še manj kaj zgodi ali pa čisto nič.

Jezik, kterega naši kmetje govorijo, je stari in noben razume Nemec se ne bode branil ga govoriti ali pa da bi se znanja tega jezika kje sramoval.

Tako mislim, da bo najbolje, da se na deželi nekaj nemškega, v mestih pa nekaj slovenskega uči, in ves preprič je s tem proč, in kmetu tedaj ne bo treba podpihovalec, kteri le za-se dobiček iz tega prepira vlečejo, za njihov trud nič plačati.

(Dalje pride.)

Nasproti v Slovensčini!

Gospod Dr. Rataj, deželni poslanec, je v štajarskem deželnem zboru ugovoril, (interpeliral) da nemško šolsko društvo slovensčini škoduje. Na to je dobil gospod Rataj od nekoga kmeta sledeče, v „Tagespost“ tiskano, odperto pismo:

Častiti gospod doktor!

Vi ste v deželnem zboru s Vašim ugovorom (Interpellatio) proti nemškem šolskem društvu, napadek stili, da ta društvo ima namen, vse pogromantisirati; ja, tako razločno ste dokazati se mudili, da to društvo Vam in Vašim rodnjakom čudno škodljivo je.

Čudno! zlo čudno je, da Vi tako govorite. Če reč bi v gotovem takista bila, tako bi Vi mogli kar najbrj prvi biti, kateri je svojim otrokom s nemščino škodljiv.

Vi ste oče osem zdravih sinkov. Jaz se postavim na Vaše mesto in Vam moram ugovoriti: Zakaj motite Vi Vaših otrok (sinov) način? kakaj njim kratite vednosti in njih izdajate neumnosti?

Zakaj niste in nečete Vaših sinkov v prvi mladosti, namreč do časa ki v gimnazijo stopijo, pred vapočom nemškimi varovati? Kaj boste Vi rekli na to?

Jaz vam Vaš odgovor, rekli bote:

Država je temu kriva, ona nam Slovencec ne da pripomočke in ni še došihal za korist nič, nar menje pa zaradi šolskih naprav storila.

To, gospod, bi bil prazen izgovor. Kajti v Mariboru imate priložnost, da Vaši sinovi na gimnaziji, na realki in clo še v ljudski šoli poduk v slovenskem jeziku dosežejo, tedaj ni nikjer prikrajšanja, da bi se v maternem jeziku Vaši sinovi popolnoma omikati ne mogli.

Dobro znano mi je, da Vi dobro veste, gospod doktor, da to ni država kriva, in Vi tudi dobro znate, da Vaši sinovi še od doma materneza jezika niso zmožni, da ne Vi, kakor vojvoda Slovanov, ampak država še le prve korenine slovenskega občutenja in prvi poduk slovensčine Vašim otrokom privoščil. — Ali je to resnica ali ne? —

Ne zamerite, gospod, da jaz Vaše domovinske familske reči tako razkladam — ampak je že tako na svetu, če se v politiki začenjamo napadati, tak se ni čuditi, da se tudi v preteklim in pričejočim življenju nekaj pove, kar nasprotnika pod nosom briga in se njemu ne dopade.

Veseli me, da znam dopovedati, da ste Vi, kakor prebrisan in skerbni oče, ravno narobe temu, kar ste v deželnem zboru govorili, Vašim otrokom dali, da ste njih v nemščini dobro in redno zredili in poučevali, kajti dobro veste, kaj je Vašim otrokom v korist.

Verjemite pa meni, gospod! kar doktorskemu sinku v korist služi, to tudi kmečkemu otroku škodovalo ne bo!

Nemško šolsko društvo ali „Schulverein“.

Ker prvaki Čehov in Slovencev mislijo, da brez nemščine tudi lahko po svetu pridejo, in tudi sedanja vlada to mnenje ima, da se v tistih krajih, kjer se več jezikov govori, se naj v šolah le samo eden jezik kot učni jezik uči, tako n. pr. bi se naj na Spodnjem Štajarskem samo slovensko učilo, nemško pa nič, se je eno društvo ustanovilo pod imenom „Deutscher Schulverein“, enako društvu sv. Mohora, katero si prisadava, da bi se v ljudskih šolah tudi nemško učilo, in da bi se nemška mladež čisto ne poslovenila.

Že prvo leto je to društvo čez 50.000 udov imelo in je veliko dobrega storilo. Tudi na Spodnjem Štajarskem se to društvo lepo razvija in sme se hvaliti, da ima s svojim delovanjem takaj veliko vspeha. Bistroumni slovenski stariji radi svoje otroke v takine, od tega društva ustanovljene, šole pošiljajo, ker se njihova deca lahko nemškega deželnega jezika naučijo, kterega pač vsaki človek v našem cesarstvu neobhodno potrebuje.

Proti temu društvu se je več gospodov, kterim se to delovanje nemškega Schulvereina ne dopade, v deželnem zboru pri visoki vladi pritožilo, in več pregreb, ktere je nekje to društvo naredilo, očitalo. Štajarski cesarski namestnik je v sednji seji državnega zbora, to je 6. t. m., v imenu cesarske vlade odgovoril, da se to društvo ni soper

G. Schmidl in družbenik

priporočata svojo

zalogo suknja, kurentnega, modernega blaga in šivalnih strojev

V CELJU.

Šivalni stroji se dobivajo na mesečne obroke.

Zunanje naročbe se natančno in urno preskrbijo in če se zahteva, se muštri od vsega blaga dajo ali dopošljejo.

Walland in Pellé,

prodajalnica špacerijskega blaga, barv, vina in vsakovrstnih sladkarji

V CELJU

priporoča svojo dobro vredjeno zalogo: Sladkora, kava, riža, civebov, vamperlov, rozin, olja, Grojskega, Ementalskega in Parmezan sira; ogerske in veroneške salame; štajerskega in ogerskega vina v butelijah, finih likerov in žganja, bele moke in vsaki dan frišne drože (Presgorn) po najnižji ceni in zagotavljanjem dobre in hitre postrežbe.

Walland in Pellé,

poštna ulica 34, glavni trg 107

v Celju.